

31. Damar Yolu Açma

İşin Amacı

Hasta/yaralıya doğru ve uygun teknikle tedavinin sağlanması için IV erişim sağlamak.

İşin Yapılma Zamanı

Hastaların acil müdahale gereksinimleri ve tedavileri doğrultusunda yapılmaktadır.

İş ile İlgili Tanımlar

Damar Yolu Açma: Hasta/yaralıyı tedavi etmek amacıyla gerekli sıvı ve ilaç uygulamalarına imkân veren intravenöz erişim sağlayan invaziv girişimdir.

İşin Yapılma Süreçleri

- ✓ Hasta ve uygulayıcı güvenliği sağlanır.
- ✓ Hastaya yapılacak işlemle ilgili gerekli bilgi verilir ve onay alınır.
- ✓ Eller yıkanır ve steril olmayan eldiven giyilir.
- ✓ Malzemeleri hazırlayıp hastanın yanına getirilir.
- ✓ Branülü bölgeye tespit etmek için kullanılacak flasterleri hazırlanır ve kolayca ulaşılabilir bir yere bırakılır (Flasterlerden birinin üzerine gün, tarih ve saati yazınız)
- ✓ Hastaya, ekstremitelerini rahatça kullanılabilecek bir pozisyon verilir (örn. supin, semi-fowler)
- ✓ Pozisyon verirken kullanılacak ekstremitenin kalp seviyesinin altında olmasına dikkat edilmelidir.
- ✓ Girişim için kullanılacak uygun yer belirlenir.
- ✓ Ekstremitenin altına tedavi bezi yerleştirilir.
- ✓ Turnike vene girilecek alanın 10-15 cm yukarısına (otomatik turnike yok ise tek halkalı fiyonk biçiminde tek kemik üzerine) sıkıca bağlanır.
- ✓ Vene girilecek alanın distalinden, venöz akım yönünde kalbe doğru damar boyunca sıvazlama biçiminde masaj yapılır.
- ✓ IV kanül uygulanacak yere tek yönde yukarıdan aşağıya veya dairesel olarak içten dışa dezenfektan solüsyonlu pamuk ile antisepsi uygulanır.
- ✓ Branül kontamine edilmeden açılır.
- ✓ Branülün plastik kanatlarının baş ve işaret parmaklarıyla bir araya getirerek tutulur ve kelebek iğnenin kılıfını çıkarılır.
- ✓ Bir elin baş parmağı ile damara girilecek alanın biraz altından sıkıca çekerek, ven ile deriyi sabitlenir.
- ✓ İğnenin kesik üçgen ucu üste gelecek şekilde 15-20 derece açı ile deri tabakasına geçirilir ve deri altından vene paralel olarak 0.5-1cm ilerletilir.
- ✓ Ven duvarına dayatılan iğne hafif ve ani bir hareketle itilir, vene girildiğinin hissedilmesinden sonra 0,4-0,6 cm ilerletilir.
- ✓ Kılavuz iğneyi 1 cm geri çekerek arka şeffaf kısma kan gelip gelmediğini gözlemlenir.
- ✓ IV kanüle kan gelmediyse ven duvarına zarar vermeden turnikeyi çözerek IV kanülü aynı açı ile çıkarma, işlem bölgesine bası uygulanır ve işlem baştan tekrarlanır.
- ✓ Kan, branül içinde görüldüğünde branülün çelik ucu geriye çekerken, ven içinde kalan plastik iğneyi aynı anda kan akımı yönüne doğru ilerletilir.

✓ Intraket vene giriş noktasından kan akımı yönünde ilerletilir. ✓ Tunike açılır. ✓ Branül veya kelebek setinin ucuna sıvı seti yerleştirilir. ✓ Branülü bölgeye tespit etmeden önce birkaç dakika gözlemlenir (vende şişme, hematoma, vb. gözlenirse derhal iğnenin veya kateterin çekilmesi gerekir). ✓ Sorun yoksa branülün flasterle tespitini yapılır. ✓ Branül çelik ucunu kesici delici alet kabına atılır. ✓ Eldivenleri çıkarıp enfekte atık kabına atılır. ✓ Eller yıkanır. ✓ Yapılanlar kayıt altında alınır.	
Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	
✓ Hastaya işlem için uygun pozisyonu verilmelidir (Hasta sırt üstü yatar veya yarı oturur pozisyonda, hastanın koluna antecubital vene girişim için kalp seviyesinin altında pozisyon verme) ✓ Damar yolu açma invaziv bir prosedürdür enfeksiyon gelişiminin önlenmesi için aseptik tekniğe dikkat edilmelidir. ✓ Branülü bölgeye tespit etmeden önce komplikasyonlar açısından birkaç dakika gözlemlenmelidir. ✓ Yapışkan materyal (flaster) üzerine işlem tarihi ve saatini not edilmelidir. ✓ IV kanül iğnesi delici-batıcı tıbbi atık kutusuna, eldiven ve kullanılmış diğer atıkları kontamine atık kutusuna atılmalıdır. ✓ Eller yıkanmalıdır. ✓ Yapılanlar kayıt altında alınmalıdır.	
Araç ve Gereçler	
✓ Antiseptik solüsyon ✓ Pamuk ✓ IV kanül (Branül) ✓ Turnike ✓ Tedavi bezi ✓ Flaster ✓ Non-steril eldiven ✓ Serum ve serum seti ✓ Kesici-Delici Tıbbi atık kutusu	
İşin Riskleri	
Hastada Oluşabilecek Riskler	Çalışanda Oluşabilecek Riskler
✓ İnfiltrasyon ✓ Tromboflebit ✓ Kanama ✓ Hematom ✓ Tromboemboli, hava embolisi ✓ Enfeksiyon	✓ Delici ve batıcı yaralanma ✓ Hastalık bulaş riski vb.